

NIEUWSBRIEF AMBACHT & GEREEDSCHAP

In deze Nieuwsbrief o.a.

Programma Voorjaarsexcursie

Verlag Najaarsbijeenkomst 2007

Museaal

Boekenpraat en zo

Vraag en Aanbod

Mutaties ledenlijst

Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap

Maart 2008 Nr. 34

COLOFON

Colofon

Deze Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap verschijnt twee keer per jaar.

Bestuur:

Hans Rode, voorzitter
Andries Boekhout, secretaris
Jan van Dam, penningmeester
Jan Blaas, waarnemend voorzitter, tweede penningmeester
Gerrit Vink

Secretariaat:

Boerhoorn 34
7861 BW OOSTERHESSELEN
tel. (0524) 58 16 19
e-mail: secr.AenG@planet.nl

Contributie per jaar:

Leden: € 22,50
Gezinsleden: € 15,00
Donateurs € 15,00

Gironummer penningmeester Ambacht & Gereedschap:

p300741, Grote Hagen 748, 3078 RD ROTTERDAM
Buitenlanders toevoegen: IBAN-nr. NL64PSTB0000300741
BIC PSTBNL21

Redactie:

Piet Hageman

Redactie adres van de Nieuwsbrief:

Rousseaustraat 23
2037 EC HAARLEM
tel. (023) 540 20 45
e-mail: piet.hageman@hccnet.nl

Redactie van de Gildebrief:

Paul van der Lugt (eindredacteur)
Johan De Punt
Rik Bosmans

Redactieadres Gildebrief:

Paul van der Lugt
Schamprood 112
B-3920 LOMMEL (B)
tel. 0032 (11) 54 58 02
e-mail: gildebrieft.ag@skynet.be

Website vereniging A&G: www.ambachtengereedschap.nl

ISSN 1875-4309

Ambacht & Gereedschap
maart 2008

INHOUD:

INHOUD

Ten geleide	3
Uitnodiging Voorjaarsbijeenkomst	4
Programma Voorjaarsbijeenkomst	7
Van het bestuur	8
Van de redactie	10
Verslag A&G Najaarsbijeenkomst	11
Open Dag Hout 2007	16
Museaal	20
Lezers schrijven	24
Agenda	27
Boekenpraat en zo	29
Wat is dat?	33
Vraag & Aanbod	37
Mutaties ledenlijst	40

INHOUD

INHOUD

INHOUD

INHOUD

“If you try to make something beautiful, it is often ugly.
If you try to make something useful, it is often beautiful.”
Oscar Wilde 1854-1900

TEN GELEIDE

Ten geleide

TEN GELEIDE

TEN GELEIDE

TEN GELEIDE

Zwanenzang

De uitdrukking "zwanenzang" gebruikte ik op deze plaats al eens eerder: toen Gijs Nederlof als redacteur zijn luit aan de wilgen hing. Nu is voor mijzelf -zij het in een iets andere context- dit begrip van toepassing. Want na 17 jaar "trouwe dienst" als voorzitter, houd ik -met veel voldoening en dankbaarheid- hier voor de laatste maal in een "Ten geleide" een aflevering van de Nieuwsbrief ten doop. Ik heb er het volste vertrouwen in dat Jan Blaas, voorzitter -ad interim-, mijn taak, ook wat betreft dit kleine onderdeel daarvan, goed en verantwoord zal overnemen.

Ook dit keer staat uw Nieuwsbrief weer bol van actuele wetenswaardigheden en verenigingsactiviteiten.

Daarbij zal zeker de opgenomen informatie over onze komende voorjaarsexcursie uw extra aandacht waard zijn. Opnieuw lijkt een verdere aanbeveling me overbodig: heb ik vorige keer al niet gezegd dat goede wijn geen krans behoeft?

Met respect voor het werk van onze redacteur: Piet Hageman!

Dit mag dan wel mijn laatste "Ten geleide" zijn, mijn interesse en verbondenheid met onze vereniging en haar tijdschriften zijn blijvend. Ik zal dan ook met plezier toch af en toe een bijdrage blijven leveren.

Ik wens graag iedereen in de toekomst veel plezier met het maken en het lezen van alle Nieuwsbrieven en Gildebrieven die nog in het vooruitzicht liggen!

Hans Rode

Zaanse Schans

MUSEUM

UITNODIGING

voor de jaarlijkse voorjaarsexcursie Ambacht & Gereedschap naar de Zaanstreek op 12 april 2008

Als er één specifiek ambacht van hoog niveau is, dan is het wel het vak van de molenbouwer. Op de laatste najaarsbijeenkomst stond dit aloude beroep al als thema centraal. Wij willen u dit keer uitnodigen voor een excursie naar de Zaanstreek, zodat dit thema een boeiend en plezierig vervolg krijgt.

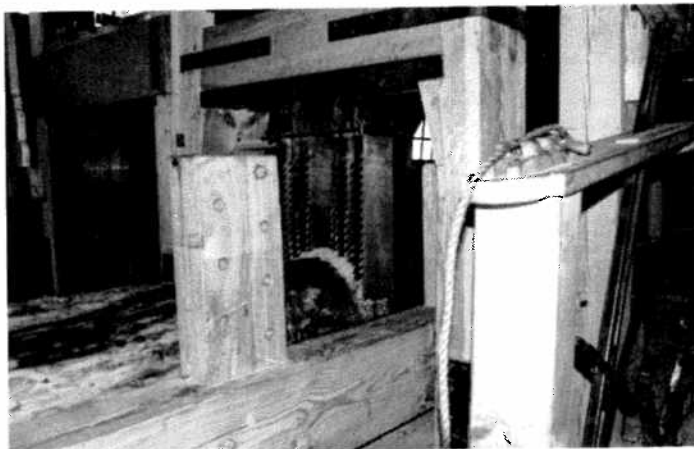
Om overbelasting van het programma te voorkomen (er valt zoveel te beleven en te ontdekken in deze molenstreek!) hebben we bij het vaststellen van de belangrijkste programmapunten dit keer niet gekozen voor 'en ... en' maar voor 'of ... of'. U kunt dus zelf een keuze maken uit de volgende twee bestemmingen. (zie ook het navolgende programma).

Het Jonge Schaap

1. Het Jonge Schaap: geen dertien in een dozijn

Het fameuze museumdorp "De Zaanse Schans" met een dozijn industriemolens zullen velen wel in een bepaalde vorm kennen, maar er zullen maar weinig onder u zijn die aan de nieuwste aanwinst al een bezoek hebben gebracht: de vorig jaar pas gereedgekomen houtzaagmolen Het Jonge Schaap. Het is een bovenkruier, opgebouwd uit achttien verschillende houtsoorten en daarom enig in zijn soort. Gelukkig heeft de bekende molenexpert en au-

Detail van zaaggedeelte van Het Jonge Schaap

teur Anton Sipman de oorspronkelijke molen tot op het laatste latje minutieus opgetekend, voordat hij in 1942 onder de slopershamer viel. Zijn tekeningen zijn gebruikt als basis voor de herbouw. Dit bijzondere project zal velen aanspreken. Zeker als het bezoek wordt begeleid door de jonge, gedreven molenaar -van huis uit timmerman!- persoonlijk. En dat buiten de vastgestelde openingstijden om!

Nadere gegevens over deze molen treft u ook aan op de websites:

www.zaansemolen.nl en www.industriemolens.nl

of

2. Het Molenmuseum: intiem, maar toch eigentijds

Enige fraaie houten koopmanshuizen met een eerbiedwaardig verleden vormen het passende onderkomen van het Molenmuseum. Hier treft u een schitterende collectie grote molenmodellen aan, waarvan de meeste zijn opengewerkt. Omdat molens voor verschillende doelen zijn gebouwd, is er een grote diversiteit aan molentypes te zien. Verder wordt u diepgaand geïnformeerd over de bouw van een molen en over het leven van de molenaar en zijn mannen. Ook gereedschappen en werktuigen zijn -uiterst smaakvol en origineel gepresenteerd- goed vertegenwoordigd. Op ons speciale verzoek wordt een korte diaprojectie in het programma opgenomen.

Molenmuseum

Hoewel het museum, dat evenals de Zaanse Schans eigendom van de Vereniging De Zaanse Molen is, een intieme en sfeervolle uitstraling heeft, mag het tot de best geoutilleerde eigentijdse musea van Nederland worden gerekend!

Voor nadere gegevens zie de website

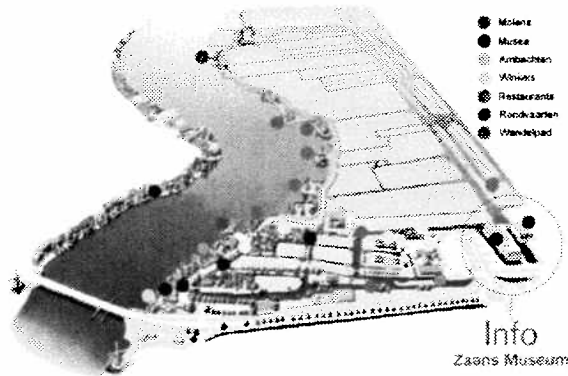
www.zaansemolen.nl.

Modellenzaal

Locatie en gegevens

De adresbeschrijving, bereikbaarheid en parkeergelegenheid van onze bestemmingen de Zaanse Schans en het Molenmuseum zijn in een - eenvoudige mee te nemen- **losse bijlage** opgenomen.

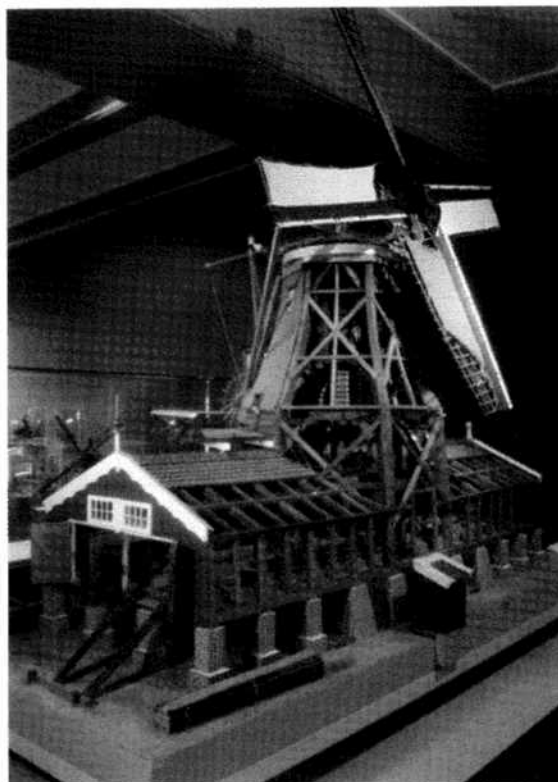
Aanmelding

De bijdrage voor deelname is op basis van directe kosten, vastgesteld op € 21,00 p.p. Daarbij zijn behalve de toegang voor het Molenmuseum en de molen Het Jonge Schaaap ook de uitgebreide lunch en enige consumpties inbegrepen.

Op basis van dezelfde bijdrage zijn ook uw familieleden of vrienden als introducés weer van harte welkom!

Met uw deelname hopen we weer een interessante, leerzame en ook gezellige dag in het vooruitzicht te hebben!

Of om met een (vrij onbekend) molengezegde te besluiten: "Laat de wind niet door de hekken waaien!"

Opengewerkt model houtzaagmolen

Namens het bestuur,
de evenementenwerkgroep

We verzoeken u de bijdrage voor uw deelname uiterlijk vóór 31 maart via eigen bank-of girokaart ofwel internet over te maken op gironummer 300741 t.n.v. penningmeester van A&G te Rotterdam, onder vermelding van: Excursie 12 april en het aantal personen.

PROGRAMMA

- Vanaf 10.00 uur:** Inschrijving en ontvangst in restaurant De Kraai, op Zaanse Schans met koffie en gebak en aansluitend een kort woord van onze voorzitter.
- 11.00 - 12.15 uur:** Algemene oriëntatie van het gebied Zaanse Schans, op eigen gelegenheid. Mogelijkheden: bezoek (industriële) molens, musea, ambachten als kaasmakerij, klompenmakerij en tinnegieterij, winkels en het aangrenzend gelegen Zaanse Museum.
(voor zover niet kosteloos, voor eigen rekening)
- 12.30 - 13.45 uur:** Lunch in restaurant De Kraai met Hollandse koffietafel.
- 13.45 - 15.45 uur: Naar keuze:**
Bezoek aan **Houtzaagmolen Het Jonge Schaaap** in het gebied Zaanse Schans met toelichting door molenaar Tim Doeves.
of
Bezoek aan **Het Molenmuseum** te Koog a/d Zaan inclusief diapresentatie "Van malen tot molen" door Jaap Kamphuis.
- Na ca. 15.00 uur:** Facultatief

Tim Doeves

Jaap Kamphuis

VAN HET BESTUUR

In memoriam P. Peels

Op 8 november 2007 heeft Peter Peels, zoals op zijn overlijdenskaart te lezen was, het tijdelijke voor het eeuwige verwisseld.

Na een lang ziekbed, dat hij helemaal heeft beschreven op zijn weblog, is een bijzondere man die in 1950 in Valkenswaard werd geboren, op een vrij jonge leeftijd in Amsterdam overleden. Bij de vereniging Ambacht & Gereedschap was hij niet zo bekend maar in Utrecht en omgeving en later in Amsterdam heeft hij veel betekend voor andere mensen.

We wensen zijn geliefden en zijn moeder veel kracht om het wegvallen van Peter te kunnen dragen en verwerken.

ph

In memoriam H. van den Akker

Wij ontvingen bericht van het overlijden op 5 maart 2008 van Huub van den Akker (1928).

Huub was lid sinds 2004. Hoewel we hem niet op onze bijeenkomsten zagen, hoeft hij voor de lezers van het Tijdschrift (zoals dat toen heette) geen onbekende te zijn. Huub was namelijk enige tijd lid van de redactie. In A&G nr. 29 van oktober 2005 kondigde hij zichzelf aan (met foto) en schreef hij zijn eerste artikel over hulpgebeden. In onze gezamenlijke redactietijd heb ik hem twee keer thuis bezocht in zijn woning te Zwanenburg waar hij een architectenbureau aan huis had. Vol trots liet hij mij dan zijn verzameling gietijzeren voorwerpen uit de bouw zien.

Wij wensen zijn vrouw en verdere nabestaanden veel sterkte toe met dit verlies.

Gijs Nederlof, oud-redacteur

Weggaan

*Weggaan is iets anders
dan het huis uitsluipen
zacht de deur dichttrekken
achter je bestaan en niet
terugkeren. Je blijft
iemand op wie wordt gewacht.*

*Weggaan kun je beschrijven als een
soort van blijven. Niemand wacht
want je bent er nog.
Niemand neemt afscheid
want je gaat niet weg.*

Rutger Kopland

E-mailadres gevraagd

Niet al onze leden beschikken over e-mail en zij die dat wel hebben zijn natuurlijk niet verplicht hun e-mailadres aan ons op te geven.

Toch vinden we het vaak jammer, niet van dat adres op de hoogte te zijn. Ook gebeurt het nog al eens dat men vergeet wijzigingen aan ons door te geven.

Daarom willen we u nogmaals vragen even de moeite te nemen uw (juiste!) e-mailadres aan ons op te geven. Dat kan er toe bijdragen onze ledenlijst zo compleet mogelijk te krijgen en dat is weer beter voor een goede communicatie. En daar is die ledenlijst tenslotte voor!

E-mailadres van de secretaris:
secr.AenG@planet.nl

Een nieuw museum op Noord-Beveland

Bij Kortgene op Noord-Beveland wordt hard gewerkt aan een nieuw museum voor houtbewerking. Het museum is een ambitieus initiatief van ons lid Kees Wesdorp, die de laatste jaren volop bezig is deze droom te verwezenlijken. Het streven is om al tijdens deze paasdagen gedeeltelijk open te gaan. Op 31 januari brachten Hans Rode en Jan Blaas, namens A&G, een bezoek aan Kortgene, waar Kees Wesdorp enthousiast over zijn plannen vertelde.

We beperken ons in deze Nieuwsbrief tot dit korte bericht maar zullen in de volgende uitgave uitgebreidere informatie geven over de voortgang en wat er allemaal te bewonderen is. Het museum is gevestigd in een voormalig complex voor de aardappelhandel. Naast handgereedschappen, timmerkisten en werkbanken is er een indrukwekkende collectie houtbewerkingmachines bijeen gebracht, die dateren vanaf 1860. De bedoeling is deze machines werkend in het museum op te stellen maar daarvoor zullen nog heel wat restauratieuren nodig zijn. Ondersteuning bij deze plannen in kennis en mankracht is van harte welkom. Ook aanvullingen op de collectie worden zeer op prijs gesteld.

Voor informatie of belangstelling kunt u contact opnemen met:
"Stichting Houtzaagwerf Kortgene"

Oudkortgenedijk 2
4484 NJ Kortgene

tel: 0627192145

e-mail: wesdorp.1@hccnet.nl

Adreswijziging:

Onze voorzitter, Hans Rode, is verhuisd.

Zijn nieuwe adres is:

H.K. Rode

Groesbeekseweg 96

6585 KH MOOK

Het nieuwe telefoonnummer is: (024) 663 40 53

VAN DE REDACTIE

De vorige Nieuwsbrief was, door een reeks van factoren, erg laat en bij onze buitenlandse vrienden zelfs te laat. **Dat is vervelend en moet beter.**

Deze keer zal het beter gaan. "Al doende leren we."

Onze voorjaarsexcursie zal in ieder geval voor een goede start van het nieuwe A&G-jaar zorgen want het programma ziet er geweldig uit en het belooft een mooie dag te worden.

Gelukkig zijn er altijd leden die wat sturen of mailen dat ik of Paul van der Lugt, redacteur van de Gildebrief, kan gebruiken voor de Nieuwsbrief of de Gildebrief. Hartelijk dank daarvoor maar het kan altijd beter. We hebben heel veel leden en al die leden wonen op een andere plek en lezen dus andere bladen en kranten. Die leden bezoeken allerlei verschillende musea, beurzen, markten, symposia en noem maar op. Er zal dus een heleboel stof moeten zijn dat interessant genoeg kan zijn voor ons allemaal.

Het is eigenlijk heel simpel. Als u iets tegenkomt waarvan u denkt dat dat anderen ook kan boeien, laat het even weten aan de redactie van de Nieuwsbrief of de Gildebrief. Wij bekijken wel waarvoor dat dan het meest geschikt is. In principe zijn korte stukjes en kort nieuws voor de Nieuwsbrief en de meer uitvoerigere en diepgaande artikelen voor onze Gildebrief. Eigenlijk zijn alle leden een beetje "hulpredacteur" en zorgen met zijn allen voor mooie en interessante verenigingsbladen. Laat ons eens verbaasd staan wat u met zijn allen aan moois kunt inbrengen. Oh, kunt u niet zo goed schrijven. Geeft niets want wij maken er dan wel wat van en zo kunt u ook meehelpen.

Tot slot wens ik iedereen weer een fijn hobbyjaar en ik zal nieuwsgierig mijn mail en mijn brievenbus in de gaten houden.

ph

VERSLAG

Najaarsbijeenkomst 27 oktober 2007

Ongeveer een kwart van alle leden vonden het weer de moeite waard om naar de bijeenkomst te komen voor de algemene ledenvergadering en wat er verder allemaal nog te beleven viel. Ons lid Johan de Punt gaf een lezing over de molenmaker en toonde na de lunch molenmakersgerief. De gebr. Mensert en Lau van Wouwen hadden weer mooie infopanelen gemaakt, ook over molenbouw. En dan waren er de vaste onderwerpen: tafelverkoop, boekentafel, Wat-is-dat-tafel en tenslotte de veiling van gereedschappen. Onze tweede Nieuwsbrief, met o.a. de jaarstukken voor de algemene ledenvergadering, was bij de meeste leden pas daags tevoren ontvangen. Onze Belgische en andere buitenlandse leden

hadden hem dus nog helemaal niet vóór de vergadering ontvangen. De voorzitter bood daarvoor zijn verontschuldigen aan. Met alle veranderingen moet ervaring worden opgedaan. Er gaat dan wel eens iets fout. De leden namen het voor kennisgeving aan.

De voorzitter

Onze voorzitter vermeldde een lichte gestage groei van het aantal leden. Hij benadrukte de uitbreiding van onze periodieke publicaties. Er verschijnt nu twee keer per jaar een nieuwsbrief en een keer een Gildebrief. Onze externe betrekkingen bestaan uit contacten met het Nederlands Openlucht Museum te Arnhem, het Museum voor Oudere Technieken te Grimbergen (B), en het Nederlands Wegenvbouwmuseum in Harderwijk. Financieel was het een ongelukkig jaar, wat vertaald werd in een voorstel om de contributie, na drie jaar, nu te verhogen tot 22,50 euro per jaar. Een van de leden benadrukte dat de financiële positie van de vereniging belabberd is. De verhoging werd zonder veel moeite bij acclamatie aangenomen.

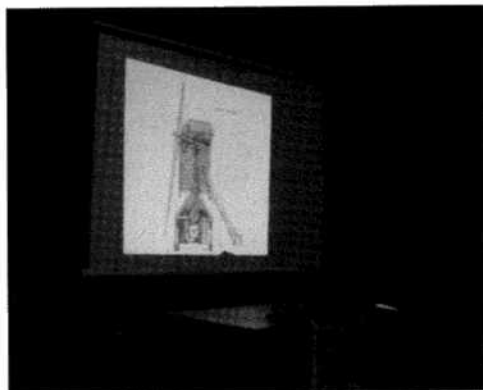
Na zestien jaar zal Hans Rode nu als voorzitter af gaan treden. Totdat een nieuwe voorzitter gevonden is, zal Jan Blaas voor maximaal een jaar als interim-voorzitter waarnemen.

Bij de rondvraag werd er gepolst of er belangstelling is om volgend jaar, met Hemelvaart, een busreis naar een gereedschapsbeurs in Bièvres bij Parijs te maken. Gegadigden konden bij de boekentafel intekenen. Een actief fo-

Jan Blaas

rumlid op onze website, aan welk forum ook niet-leden deel kunnen nemen, brak een lans voor het mogelijk maken van een “vraag en aanbod” voor leden. Wegens de mogelijke complicaties daarvan voelt Jan Blaas erg weinig voor dit idee. Toen de voorzitter de vergadering polste staken er maar een handvol leden hun hand op.

Met de beamer op het scherm

Johan de Punt, zelf een Vlaamse molenmaker, sprak op een rustige, geïnspireerde manier over zijn materiaal, zijn werk en zijn gereedschap. Met een beamer onderstreepte hij niet alleen zijn tekst maar liet ook mooie afbeeldingen zien. En hij liet ons kennis maken met zijn sappige Vlaamse tongval, maar ook met het verschil in terminologie aan de andere kant van onze landsgrens. Zo heet een staakmolen in Nederland over het algemeen standerdmolen, een berd een bord en een weeg een kant/zijde.

De eerste vermelding van een verkruibare, naar de wind te richten, windmolen dateert uit 1187. Het ging over een molen in Noord-Frankrijk. De stenen windmolens uit Griekenland

stonden met hun wieken in een vaste richting. Zij werkten dus maar bij één welbepaalde windrichting. Een staakmolen is hoofdzakelijk van hout. Dikwijls was dat vers of groen hout. Voor constructiedoeleinden is dat geen bezwaar. Zware balken, tot zeventig centimeter in het vierkant, kunnen wel wat droogkrimp verdragen. Bij de bouw werden de gedeelten van vers hout ter plekke op maat gemaakt en in elkaar gezet. Dit blijkt uit het feit dat men geen telmerken aantreft. De gedeelten die van droog hout gemaakt werden, spillen, kammen, wielen en schuddeberd, werden in de werkplaats gemaakt, zodat het werk droog kon blijven. Veel toegepaste houtsoorten, hun eigenschappen en gebruik staan in het onderstaande schema vermeld.

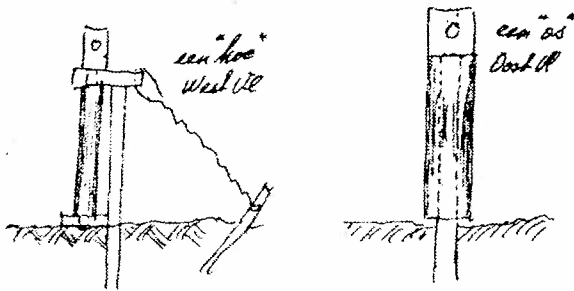
Soort	Goede eigenschap	Slechte eigenschap	Bruikbaar voor
Eik	Grote buigsterkte Goede kliefbaarheid Duurzaam	Goede kliefbaarheid Bevat tannine Flauwe veerkracht	Dragende/zwaar belaste balken Schalies voor dak en windkant Niet voor wielen Beplanking voor dak en windkant. Niet bij contact met meel Niet voor kammen en spillen
Abeel en populier			Schalieberd, beplanking en vloerplanken Meelkisten, goten, karenen
Wilg			Beleg op het vangwiel, hekwerk van de wiekenbeplanking
Olm			Velgen van wielen
Es, haagbeuk, beuk, acacia			Kammen en spillen
Appel, peren, mispel, kornoelje, buxus			Spillen

Het bouwen van een molen was een groot werk. De staak waar de molen om draaide moest met behulp van een richtmast overeind worden gezet en geplaatst.

De richtmast is samen met de kaapstander en de nodige touwen en katrollen het hijstoestel voor de zware onderdelen.

Kaapstander

Schets van I.J de Kramer over de constructie van de "koe" en de "os"

Het werken met de koe in detail. Er dient slechts één keer overgestapt te worden.

Blokvijls

ken in de wiken. Bij reparatie aan de basis van de staak moet er soms zwaar getild worden. Men deed dit vroeger met behulp van houten vijzen (schroeven) van ongeveer 20 centimeter doorsnee. Dit zware materiaal moest 30 ton gewicht kunnen tillen. (zie plaatje) Soms maakte een molenmaker een miniatuurmolen op schaal om de opdrachtgever beter inzicht te geven in het

Niet alleen het timmermanswerk maar ook het samenstellen en oprichten was allemaal handwerk. In plaats van de kaapstander werden er soms vereenvoudigde vormen gebruikt: de koe of de os. (zie tekening)

De balken werden zelden geschaafd, hoogstens gedisseld. Het zagen en behakken en de verdere bewerking gebeurde ter plaatse.

De molenmaker was dikwijls ook timmerman en wagenmaker. Zo is er in 1778 de nalatenschap van zo'n man beschreven. Daaruit is niet op te maken welke van de 47 grote en 41 kleine beitels voor welk van de drie beroepen specifiek gebruikt werden. Specifiek voor de molenmaker zijn wel de lange beitels. De snik gebruikte hij ook. Met een proportieliniaal werd op het wiel het aantal en de plaats van de kamgaten aangetekend met de traceerpen. Nog zo'n hulpmiddel was de roemal voor het boren van de gaten voor de hekstock-

eindresultaat.

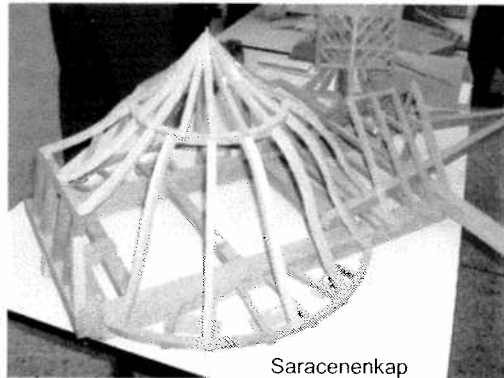
Het vragenronde leverde nog enkele aardigheden op. Om het drogen van het hout beter te laten verlopen werd wel eens in de lengterichting door een balk een gat van 2 cm geboord. En gaten voor ijzeren bouten werden soms van binnen verkoold met een gloeiende staaf, om contact van het tannine houdende eiken met het gemakkelijk roestende ijzer te voorkomen. En het smeren van een ijzeren as die in een hardstenen lager ligt, gebeurt met reuzel. Terwijl hout op hout gesmeerd wordt met bijenwas, die vermengd is met terpentijn, zodat het koud aangebracht kan worden. De spreker kreeg terecht een warm applaus.

Na de lunch konden we de gereedschappen van de molenmaker bekijken en onder anderen ook een model van een "Saracenenkap", een molenkap ongeveer in de vorm van een saracenenhelm, moeilijk te maken vanwege de gebogen dakspanten. De verkooptafels hadden niet over belangstelling te klagen. Bij de boekentafel was het weer dringen. Dat was het soms ook bij de Wat-is-dat-tafel.

De informatiepanelen van de gebr. Mensert en Lau van Wouwen werden, zo is mijn indruk, beter bekeken dan andere keren.

Op de veiling kwamen 40 kavels gereedschap onder de hamer van Piet Anker.

De prijzen bleken met name voor het vele Stanley gereedschap wat hoog ingezet.

Ondanks luid aanprijzen van Piet bleven twee Stanley combinatie-schaven onverkocht.

Alles bijeen genomen meen ik te mogen zeggen dat we een geslaagde dag hebben beleefd.

JN

Open Dag Hout 2007, zondag 18 november

Eindelijk werd deze dag dan eens vlak bij huis gehouden. Dus er heen. Aan de kassa van de Stadsspoorthal in Tilburg was

men nog net niet helemaal klaar om de vroegste bezoekers, die meteen op het startschot naar binnen wilden, passend te ontvangen. Ook binnen ging het er goeddelijk Brabants aan toe. Er waren nog verschillende standhouders aan het uitpakken of nog niet eens gearriveerd. Maar dat mocht de pret niet drukken. Meteen na de ingang rechts zaten de Vlaamse houtsnijders met velen hun kunnen te demonstreren. Via enkele houtdraaiers kwam ik al gauw bij de muziekinstrumentenbouwers. De vereniging Huismuziek, met hun "Bouwbrief", had ook een flinke stand. Er lag een reconstructie van een middeleeuwse vondst uit de Friesche terp van Achlum, een zogenaamde hoornpijp. Het middenstuk

met de vingergaatjes is van vlierhout en het mondstuk en de schalpijp van koehoorn. Met drie vingergaatjes kun je minstens vier tonen voortbrengen, genoeg om flink wat muziek te kunnen spelen. Omdat ik zelf amateursbouwer van vlierfluiten ben, interesseert me alles wat van vlier gemaakt wordt. Hier was dus een leuke kans om over de hoornpijp te praten. De maker stond zelf achter de kraam, dus moest hij alles vertellen. Het bleek nog helemaal niet gemakkelijk te gaan met dit soort muziekinstrument. De klank wordt zoals bij een klarinet, gevormd

Foto : Stichting Open Dag

door een enkel riet. Het aanwezige riet, ook van vlier gemaakt, wordt echter snel vochtig van de adem en laat het al na een paar minuten spelen afweten. Hoe konden die Friezen dan vroeger toch lekker spelen op zo'n instrument? Zijn suggestie om het met een riet van een Italiaanse rietsoort te gaan doen, leek me voor die Friezen geen oplossing. Toch had ik er weer wat van opgestoken.

Er waren nog meer staaltjes van vakmanschap te zien. De Canadese kano's bijvoorbeeld, en een paar prachtige houten stoelen. Een had een rugleuning, die naar boven doorliep, en een soort schelp vormde. Het zag er heel mooi uit, maar zou het ook goed zitten? Er leek geen eigenaar aanwezig om toestemming te vragen dat even uit te proberen. Omdat er geen tekenen aanwezig waren, die op een verbod wezen, heb ik de proef op de som genomen. Hij zat prima en tot mijn verrassing bleek de schelp het omgevingsgeluid van de hal op te vangen en naar je oren te transporteren. De man die toen op me af kwam, bleek niet de eigenaar-maker van de stoel te zijn, maar alleen zijn hulp. Hij kon mij niet vertellen of dat akoestisch effect bedoeld was of alleen toeval. De vraag of het een prettig effect had op het beluisteren van muziek bijvoorbeeld, kon hij ook niet beantwoorden. De eigenaar was even weg en bleef weg.

Een aparte groep deelnemers vormt de enthousiastelingen, die stoeien met groeivormen en vergroeiingen van hout. De een verzamelt knolvormige vergroeiingen (warrelnoesten), legt ze in water te weken en klopt er met een hamertje de bast vanaf. Na schoonmaken en drogen vormt hij er allerlei poppetjes van. Een ander ziet in een stuk hout met vertakkingen een menselijke of dierlijke figuur en haalt die met enkele houtbewerkingshandelingen naar voren. Zo herinner ik me nog "de schreeuw van Munch". Verder waren er meerdere kramen met allerlei houtsoorten en veel gereedschappen.

Zie o.a. ook: www.opendaghout.nl, www.vlaamsehoutsnijders.be

JN

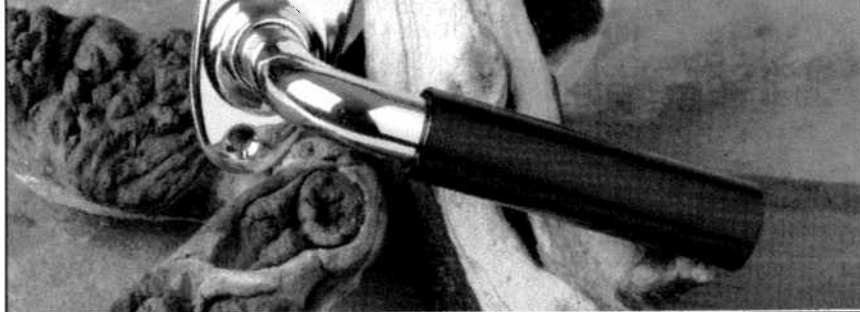
SHAKERSTORE
AMERIKAANSE
MEUBELEN
PURE AND SIMPLE
Nu ook BADKAMERMEUBELS

Iedere zaterdag open
van 10.00-16.00 uur

Eerste Kruisweg 8, Fijnaart
www.shakerstore.nl

Op vertoon van deze advertentie ontvangt u een
aandenken aan de Shakers in hout.

Wijntjes voor Hang- en Sluitwerk

*Weijntjes is een specialzaak in bijzonder
Hang- en Sluitwerk en in artikelen voor
restaurantbouw. Alles uit voorraad leverbaar.
Een groot deel van het assortiment is in
Nederland alleen bij Weijntjes verkrijgbaar.*

HANG- EN SLUITWERK
WEIJNTJES
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Gevestigd in: Amsterdam Z.O. - Amsterdam Centrum - Utrecht - Den Bosch - Bussum
www.weijntjes.nl - Centraal tel.: 020 - 3113646

CELSUS

Zie onze website: www.celsus.nl

Ducotools is een Nederlands bedrijf dat handelt in oude en antieke gereedschappen. Wij zijn gespecialiseerd in oude gereedschappen uit het binnen- en buitenland en bieden een gevarieerd aanbod. Onze website geeft een goed overzicht van ons aanbod, maar het is een klein deel van onze voorraad. Kunt u het op onze website niet vinden, dan kunnen wij u vast verder helpen. Neemt u gerust contact met ons op.

Ducotools is één van de grotere aanbieders van antieke gereedschappen in Europa. Door ons uitgebreide netwerk van contacten over de gehele wereld zijn wij in staat om voor u op zoek te gaan naar datgene waar u al jaren naar op zoek bent.

Wilt u uw verzameling verkopen? Dan zijn wij een interessante partner. Wij zijn in staat om kleine en grote partijen op te kopen en bieden u een eerlijke prijs. Tevens verzorgen wij taxaties van uw verzameling.

Hebt u geen Internet? Geen probleem, bel gerust voor een afspraak. Onze winkel in Ede kan op afspraak bezocht worden. Het zal zeker de moeite waard zijn.

Internationale Beurs voor Antieke Gereedschappen
Zaterdag 24 mei 2008
Zaterdag 11 oktober 2008

Beide beurzen vinden plaats in Ugchels Belang, Bogaardslaan 81, 7339 AN Apeldoorn.
Aanvang 11.00 uur – Einde 15.00 uur

Wilt u een stand huren, à € 7,50 per meter, neemt u contact op met:

Hein Coolen: 06-30479255 of René Weijers: 06-14549967

www.ducotools.nl
info@ducotools.nl

MUSEAAL

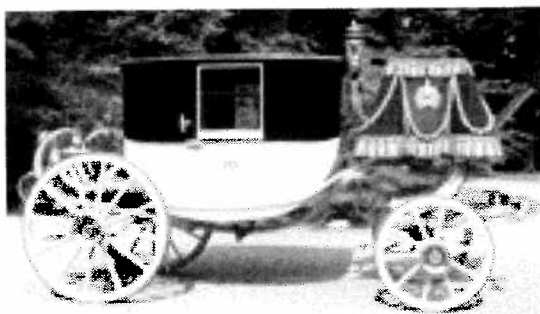
Nationaal Rijtuigmuseum

Staatsierijtuigen, sleepkoetsen en een ponysjees.

Door de komst van de auto werden koetsen halverwege de 20ste eeuw een sta-in-de-weg. Ze werden verbrand, of in een weiland achtergelaten. Een club liefhebbers probeerde te redden wat er te redden was. Nu, vijftig jaar later, is dat initiatief uitgegroeid tot de grootste collectie koetsen en sleden in de wereld: Het Nationaal Rijtuigmuseum in Leek met 250 exemplaren.

Pronkstukken zijn o.a. een "ponysjees" die koningin Wilhelmina eind 19de eeuw op haar vijfde verjaardag kreeg, een z.g. sleepkoets die geen onderstel en wielen maar sleepijzers heeft en de oudste koets van Nederland (17de eeuw) is. Ook het knalgele statierijtuig van jonkheer Van Loon uit Amsterdam, de "Rolls Royce uit 1902" is een plaatje. Vanwege het vijftigjarig bestaan is er vanaf 1 april een speciale tentoonstelling "Goud". Tot die tijd is de collectie alleen op afspraak te bezichtigen.

Openingstijden zijn:
april t/m oktober
Dinsdag t/m vrijdag:
10.00 -17.00 uur
Zaterdag en zondag:
13.00 -17.00 uur
Depotrondleidingen: 11.30, 13.30 en 15.30uur

Statierijtuig van Jonkheer Van Loon

Entreprijzen:
volwassene: € 5,00, kind t/m 17 jaar: gratis
groepen vanaf 10 personen: € 4,00 p.p.
Er zijn ook diverse arrangementen samen met koffie e.d.

Het museum is ondergebracht in de prachtige Groningse Borg (kasteel) Nienoord.

Nienoord 1, 9351 AC Leek
tel. 0594-51.22.60
fax. 0594-51.79.21
e-mail: info@rijtuigmuseum.nl

De collectie van het Havenmuseum in Rotterdam bestaat uit werkende objecten. Deze objecten zijn verbonden door een thematische samenhang waarbij de rode draad de geschiedenis van de (Rotterdamse) haven is. De collectie is onderverdeeld in thema's en wordt in een verhalende vorm gepresenteerd.

Bijna alle objecten in Het Havenmuseum zijn nog in oorspronkelijke staat. Het is een werkend museum waar de schepen, hijskranen, bokken en elevator in bedrijfsklare staat worden gehouden.

Tussen de werkzaamheden door kan de bezoeker presentaties en demonstraties bekijken.

Toegangsprijs:

Het Havenmuseum is gratis. Het is een "open museum" dat ook buiten de openingstijden toegankelijk is voor een wandeling over de kade en langs de loodsen.

Voor rondleidingen en havenrondvaarten wordt wel een vergoeding gevraagd.

Bezoekersadres:

Leuvehaven 50, ingang bij het Verolmepaviljoen

3011 EA Rotterdam

Tel: (010) 404 80 72

Fax: (010) 404 95 08

e-mail: info@havenmuseum.nl

Rondleiding:

van maandag t/m vrijdag om 11.00 en 14.00 uur, € 3,00 p.p. Kinderen 4 t/m 12 jaar € 1,00 p.p.

Scholen per groep € 18,50. Meer dan 10 personen € 2,50 p.p.

Groepen vooraf reserveren Toegang bezoekerscentrum gratis.

Bezoek het droogdok

Het 200 jaar oude, stenen droogdok is het enige nog werkende droogdok in Nederland. Zowel bouwkundig als maritiem een unicum en het bezoeken zeker waard.

Stichting Droogdok Jan Blanken

Tel: (0181) 31 01 97

e-mail: info@droogdok.nl

Bezoekadres:

Industriehaven 50, 3221 AD Hellevoetsluis (Vesting)

Openingstijden: Maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur. Zondag van 13.00 tot 16.30 uur.

Molen De Adriaan Haarlem

Stadsmolen de Adriaan in Haarlem

De Historie:

In 1778 krijgt de Amsterdamse ondernemer Adriaan de Boois van de gemeente Haarlem toestemming om een windmolen te bouwen. Hij zet zijn industriemolen op de onderbouw van de oude Goê Vrouwtoeren dichtbij het centrum van de stad. Hierdoor steken

de wieken hoog boven het Spaarne uit en vangen ze ieder zuchtje wind. Op 19 mei 1779 wordt stellingmolen De Adriaan geopend. De Boois maalt er jarenlang tufsteen tot tras. Ook schelpen en eikenschors worden vermalen.

In 1802 wordt De Adriaan aan een tabakshandelaar verkocht, die er tot 1865 tabaksrollen tot snuif maalt. Opnieuw verandert de molen van eigenaar en functie. Hij wordt omgebouwd tot een wind- en stoomkorenmolen. Vanaf die tijd wordt er in de molen koren gemalen.

In 1925 wordt De Adriaan door De Vereniging De Hollandsche Molen gekocht. Het malen van meel gaat door totdat de molen in 1930 door een storm zware schade oploopt. Op 23 april 1932 gaat hij in vlammen op. Duizenden Haarlemmers kijken machteloos toe. Het nablussen duurt nog dagen.

De Herbouw: De bevolking van Haarlem wil De Adriaan terug; de laatste stadsmolen van Haarlem verdient zijn eigen plek aan het Spaarne.

Door de crisisjaren en de Tweede Wereldoorlog maakt de politiek andere keuzen. De Vereniging Haarlem en de Vereniging De Hollandsche Molen blijven ijveren voor herbouw. In 1953 hoopt men de molen te herbouwen met het idee er een café-chantant in onder te brengen. Dat initiatief mislukt. In 1963 wordt de gemeente Haarlem eigenaar van de grond waarop de molen heeft gestaan en neemt ook een herbouwplicht op zich. Die laatste belofte raakt in de jaren daarna in de vergetelheid. Dan wordt in 1991 de Stichting Molen De Adriaan opgericht die de herbouw van de molen als doelstelling heeft. In 1996 ontdekt de voorzitter van de Stichting in oude archiefstukken de passage over de herbouwplicht.

De gemeente stelt onder druk van diverse organisaties één miljoen gulden beschikbaar voor herbouw van De Adriaan. De totale kosten bedragen 2,5 miljoen gulden. De steun van de Europese Unie en diverse subsidies brengen de uitvoering van de bouwplannen dichterbij. Het bedrijfsleven, sponsors en inwoners van Haarlem brengen gezamenlijk in geld en natura ca. Fl. 900.000,- op tafel.

De Adriaan

- Op 21 april 1999 wordt de eerste paal geslagen.
- De afdeling restauratie van het bureau Bouwkunde, Monumentenzorg en Archeologie voert de herbouw van de molen uit.
- De stenen onderbouw wordt als werkervaringsproject gebouwd door de Stichting Jeugdwerk Kennemerland.
- De molen zelf is gebouwd door het Molenmakers-bedrijf de firma C. Poland uit Oterleek.
- Op 23 april 2002, 70 jaar na de brand, werd De (nieuwe) Adriaan feestelijk geopend.

Papentorenvest 1a

2011 AV Haarlem Tel: (023) 545 02 59

internet: www.molenadriaan.nl

e-mail: info@molenadriaan.nl Voor openingstijden even informeren.

Werkplek van de schilder

Drie Akersstraat 9 2611 JR Delft
 Tel/Fax 015-2190092
www.delftmusea.nl/ned/musea/mensert

Openingstijden:

Elke 1e zaterdag van de maand
 van 11.00 - 17.00 uur
 (Groepen na afspraak)

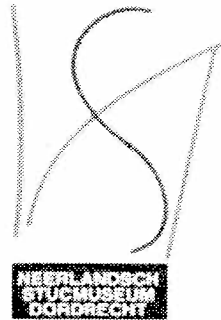
Permanent Honderd jaar bouwen

Unieke verzameling historisch gereedschap van de timmerman, de metselaar, de loodgieter en de schilder. Bouwbeslag van muuranker tot deurkruk

Neerlandsch Stucmuseum

De collectie van het huidige museum groeit nog steeds. Het oude gereedschap vormde aanvankelijk de basis van de collectie. Inmiddels beschikt men o.a. over een zevental kunst-historisch verantwoorde voorbeelden van stijlplafonds. Weliswaar op een iets kleinere schaal dan in werkelijkheid, maar wel met reële vormelementen en de juiste ondergronden.

Te beginnen met de voor Nederland oudste vorm: een Romaans plafond van leem op een twijgen- en lattenconstructie. Straks zelfs voorzien van zowel een fresco buono (schildering op en in natte kalk) als een fresco al secco. Het is daarbij wel aardig te vermelden dat het voor Nederland oudste, (ca 1615), met stempels geornamenteerde, stucwerkplafond dat deels bewaard is gebleven, zich in het pand Berckepoort te Dordrecht bevindt.

Het zevende plafond uit de reeks van het Stucmuseum laat goed zien hoe men in de Jugendstil en Artdeco periode zo'n plafond decoreerde. Vanzelfsprekend ontbreken ook de neoclassicistische en renaissance stucstijlen niet.

Adres: Maxwellstraat 7 Dordrecht
 Het Neerlandsch Stucmuseum is geopend op werkdagen van 08.00 tot 17.00 en op zaterdag van 08.00 tot 12.00 uur.
 Telefoon (078) 617 06 49

LEZERS SCHRIJVEN

A & G Nieuws- en Gildebrief

"Wisseling van de Wacht" of tewel "Oude wegen zijn verlaten, Nieuwe zijn ingeslagen"

Via deze bescheiden bijdrage tracht ik het volgende duidelijk te maken.

"De Oude weg"; Gijs Nederlof heeft jaren lang A & G met verve gediend middels het verzorgen van ONS "clubblad" etc. Bij deze wil ik Gijs voor zijn voorhene inzet mijn grote DANK overbrengen voor het fantastische werk wat hij heeft geleverd. Klasse man!

"De Nieuwe weg"; of moet ik zeggen Nieuwe wegen? Allereerst wil ik hierbij op zijn Cruyffiaans opmerken "Elk nadeel heb zijn voordeel" (ja op zijn Mokums met een b). Want andere leden namen het van Gijs over, resultaat afwachten dus...

Het toeval wil dat op het moment dat ik voornemens had hierover te schrijven, Andries v.d. Putten (via hem werd ik toentertijd lid) 8 februari bij mij op visite was en de wisseling van de wacht ter sprake bracht "Voor en tegens?" Zei tegen hem: "Wacht mijn persoonlijke mening, welke ik via clubnieuws ventileer, maar af."

Zo heb ik eerst maar eens een tijdje aangezien of het nieuwe plaveisel mij bevalt want ik kan me voorstellen dat de nieuwe redactieleden even zoekende zijn geweest over hoe en wat.

Welnu, inmiddels zijn we in het bezit van Nieuwsbrief 32 - 33 en Gildebrief 2007, constateer ik dat er weliswaar een andere weg is ingeslagen maar dat die ook een frisse wind inhoudt (nee geen bodywarmer nodig, is prima zo).

Ga zo door !!, verbeter waar het mogelijk nodig is. Zelf ben ik uitermate tevreden met het tot op heden gebodene. Mijn COMPLIMENT aan allen die dit tot stand hebben gebracht c.q. brengen. Heren, petje af!

Langs de kant staan is makkelijk, ik weet er alles van middels mijn diverse werkzaamheden in de sportwereld. Helaas kan ik A & G hierbij niet assisteren, de reden "gezondheid" is bij A & G wel bekend, het zou te "wisselvallig" zijn, hetgeen in "mijn" sportwereldje wel kan.

Hoe ook, ik hoop nog enige tijd (lang?) te mogen genieten van de Nieuws- en Gildebrieven. Zo hoop ik dat het mij in de toekomst gegeven is diverse excursies, jaarvergaderingen of wat dan ook te mogen meemaken. Verder een groet aan alle A & G leden, donateurs etc., zeker aan hen die mij dan wel, dan niet op markten ontmoeten en welgemeend naar mijn wisselvallige wel en wee informeren. In maart/april ben ik pas 5 jaar lid maar het heeft me tot mijn vreugde, veel goeds gebracht.

Koos Kok
Hilversum februari 2008

OPROEP

Oude catalogi van houtbewerkingmachines worden gedigitaliseerd.

Het Karrenmuseum in het Belgische Essen, nabij de Nederlandse stad Roosendaal, verricht op dit moment het nodige opzoekingswerk naar fabrikanten uit de 19de - 20ste eeuw, die in België, Frankrijk, Duitsland en Nederland houtbewerkingmachines produceerden. We zijn met name op zoek naar catalogussen van dergelijke firma's.

Heeft u van de volgende firma's een catalogus in uw bezit?

In België: Danckaert Bruxelles, Vertongen Calfort Puers, Vandenabeele Bruxelles, Josse Engels Bruxelles, Constant Philips Puers Antwerpen, Eduart Menning Bruxelles.

In Nederland: Röder & Verbeek (NL).

Misschien hebt u ook een catalogus van een bedrijf, dat hier nog niet genoemd is. Zo ja, bent u dan bereid om dit materiaal tijdelijk aan hen uit te lenen om ze te digitaliseren? Dit past in een uitgebreider onderzoek naar de wagenmakerijen in Vlaanderen.

U kunt contact opnemen met Marin Menu, collectiebeheerder/restaurator van het Karrenmuseum Essen,
Moerkantsebaan 48,
2910 Essen,
tel: 03/677.73.90
fax: 3/667.11.42,

VONDST SMIDSE VERANDERT VISIE OP BRONSTIJD

De gevonden bronzen schat.

Foto: Limburgs Dagblad

De vondst van een smidse met bijlen en speerpunten in Midden-Limburg heeft de visie van archeologen op de bronstijd radicaal veranderd.

Dat zeggen de conservators Leo Verhart en Wim Hupperetz van het Limburgs Museum. Tot nog toe werd aangenomen dat bronzen bijlen, speerpunten en andere werktuigen slechts op kleine schaal gemaakt werden door een boer. Men ging ervan uit dat boeren in hun vrije tijd wat maakten voor de lokale gemeenschap. De vondst van een complete productievoorraad uit de late bronstijd (1100-900 v. Chr.) maakt echter duidelijk dat de voorvaders van de latere Kelten grootschalig produceerden voor grote afzetgebieden. Er moet in Europa sprake zijn geweest van een infrastructuur rond de aanvoer van grondstoffen als tin en koper uit Engeland en Midden-Europa, zegt Verhart. "De boeren uit die tijd hielden van een robbertje vechten. Roofovervallen waren schering en inslag. Het transport van de gemaakte wapens en werktuigen gebeurde in de sociale sfeer. Men gaf ze cadeau aan familie of mensen met wie politieke allianties werden gesloten." Verhart noemt de Midden-Limburgse vondst een "ware schat." Zeker in die tijd vertegenwoordigde het gevonden brons met een totaalgewicht van bijna 20 kilo een enorme waarde, "Bronsgieten was een werk voor specialisten want ze moesten in een smeltkroes een temperatuur van

1070 graden bereiken en daarvoor waren speciale blaasbalgen nodig.

De in totaal 83 gevonden bronzen fragmenten omvatten onder meer 43 bijlen, 17 zwaarddelen, 6 lansspeerpunten en 13 kilo ruw materiaal. Tot maart is de collectie in het Limburgs Museum te bezichtigen. Daarna wordt de collectie onder meer door de Universiteit Leiden nader onderzocht en gerestaureerd. Overigens

vond een Limburger de bronzen schat al dertig jaar geleden bij ontgravingen. Hij bewaarde het metaal, waarvan hij de waarde niet kende, op zolder. Na zijn recente overlijden verkocht de familie de roestig uitziende dingen aan het museum. Hupperetz wil niet zeggen waar de schat gevonden is omdat het museum ter plaatse nader onderzoek wil instellen. Sporen uit de bronstijd zijn talrijk in Limburg, licht Verhart de achtergrond van de vondst toe. "Allereerst zijn het bronzen voorwerpen zelf die in het oog springen. Dat kunnen los gevonden werktuigen en sieraden zijn. Soms zijn ze in kleinere aantallen bijeen gevonden. Een deel van die voorwerpen is verloren en achtergelaten bij het gebruik maar ook worden veel stukken beschouwd als offers. Veel van die vondsten zijn bij baggerwerkzaamheden of ontgravingen aan het licht gekomen." Volgens de conservators is de bronzen schat ook in een internationaal perspectief zeer uitzonderlijk. Voor vervolgonderzoek zullen Leidse experts dan ook samenwerken met Belgische en Duitse specialisten. Belangrijke vragen zullen zijn hoe de metaalsamenstelling is van het brons. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan de vraag wat de rol was van bronsbewerking in de toenmalige samenleving. Na het onderzoek zullen de voorwerpen gerestaureerd worden.

Bron: Reformatorisch Dagblad

AGENDA

Museum voor vlakglas- en emaillekunst

workshop emailleren

Het museum wil het emailleren meer onder de aandacht brengen. Het museum organiseert daarom iedere tweede zaterdag van de maand een 'kennismaking met emailleren'; een workshop voor beginners.

De workshop begint om 13.00 uur en duurt tot 16.00 uur.

De kosten bedragen 30,- euro p.p. inclusief emaillepoeders en een koperplaatje. U krijgt een korte introductie over het emailleren en U gaat met een of twee zelfgemaakte werkstukjes naar huis.

De eerstvolgende workshops zijn op de zaterdagen 12 april, 10 mei, 14 juni.

workshop glas-in-lood

Het museum organiseert iedere vierde zaterdag van de maand een workshop glas-in-lood.

De workshop begint om 10.30u en duurt tot 16.30u.

De kosten bedragen 60,- euro p.p. exclusief het materiaal voor een eenvoudig raampje. De meeste deelnemers gaan met een zelf gemaakt glas-in-lood raampje naar huis. Voor € 5,- extra kunt u ook deelnemen aan een eenvoudige lunch. De eerstvolgende workshops zijn op zaterdag 26 april, 24 mei en 28 juni.

U kunt zich voor een van deze workshops opgeven door het verschuldigde bedrag over te maken op bankrekening 1463.67.235 en via info@vlakglas-en-emaillekunst.nl of telefonisch 0486-411155 uw naam en adres door te geven.

Marktstraat 22
5371 AD Ravenstein
tel. (0486) 41 11 55
email:info@vlakglas-en-emaillekunst.nl

**Techniek Museum Delft
wordt Science Center**

Per 3 maart 2008 zal het Techniek Museum Delft haar deuren aan de Ezelsveldlaan sluiten.

Vanaf die datum kunnen geen workshops of andere activiteiten meer geboekt worden.

Het museum zal in 2009 verder gaan als **Interactief Science Center** aan de Mijnbouwstraat, eveneens te Delft.

SPOREN DOOR DE POLDER

Tentoonstelling en boek over Haarlemmermeerspoorlijnen (wegens succes verlengd tot 1 juni 2008)

De Haarlemmermeerlijnen maken vanaf april 2007 een grandioze comeback. Aan het ooit zo geliefde, zij het roemloos ten onder gegane spoornet door Haarlemmermeer en omstreken, is een boek én een tentoonstelling gewijd.

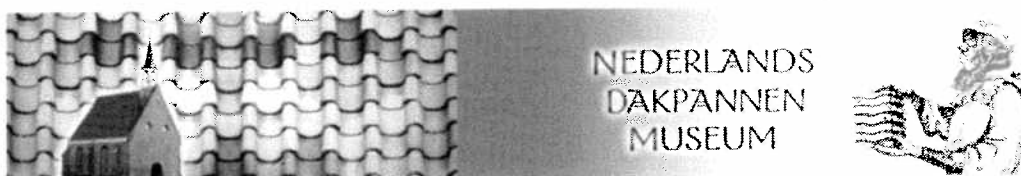
De presentatie van het boek "Sporen, een zoektocht langs de resten van de Haarlemmermeerlijnen" was op 31 maart 2007. Op dat moment ging ook de tentoonstelling "Sporen door de polder" officieel open. Boek en tentoonstelling vloeien voort uit de serie "Sporen" die verslaggever Wim Wegman de afgelopen tijd voor het Haarlems Dagblad schreef.

Het Historisch Museum Haarlemmermeer bevindt zich aan de Kruisweg 1403 te Hoofddorp.

Openingstijden:

Tot 1 juni 2008 van dinsdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur

Voor informatie: bel het museum (023) 562 04 37 of de conservator Elise van Melis
06 50 84 84 17

Activiteiten

Op verzoek kunt u een rondleiding aanvragen met uitleg over de historie van de dakpan en zijn ontwikkeling vanaf de Middeleeuwen tot de dag van vandaag en over de vele dakpanmodellen, het fabricageproces en de plaats die het dak met zijn ornamentiek in het verleden innam als statussymbool van de woning.

Het voormalige kerkgebouwtje is niet zo groot en daarom is het maximaal aantal deelnemers in een rondleiding 50 personen. De duur van een rondgang is ca. 1 uur maar kan in tijdsduur worden aangepast naar gelang de interesse van het gezelschap.

Het museum is open elke 1e en 3e zaterdag van de maand.

Groepen kunnen ook op vrijdag of zondag ontvangen worden na telefonisch overleg.

Toilet aanwezig. - In de wintermaanden matig verwarmd.

Er is ook de mogelijkheid tot het bestellen van koffie/thee vóór of ná de rondgang.

Door zijn historische huisvesting, is het interieur van het gebouwtje moeilijk bereikbaar met rolstoelen.

Nederlands Dakpannen Museum

Sint Odradastraat12

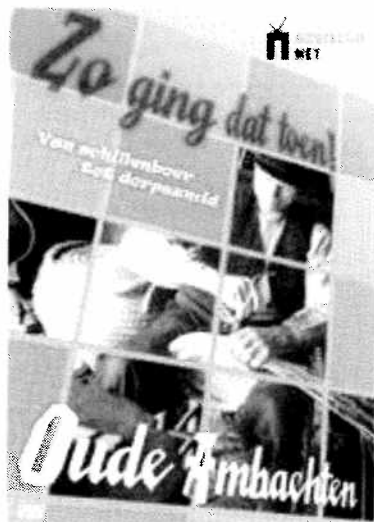
5335 LL Alem

Telefoon : (0487) 54 04 60 e-mail: info@dakpannenmuseum.nl

Nokvorst uit Bali

BOEKENPRAAT en zo

Oude Ambachten

Uit de serie **Zo ging dat toen!**

Dit is weliswaar geen boek maar in de huidige tijd willen we ook aandacht besteden aan moderne vormen van kennisoverdracht. Velen van ons hebben een computer en dan is een DVD een leuk medium om op de computer interessante onderwerpen te bekijken.

De serie **Zo ging dat toen!** gaat over een aantal onderwerpen zoals huishouden, mode, school enz "**Oude ambachten**" maakt ook deel uit van deze serie.

Nederland is in de laatste honderd jaar onherkenbaar veranderd. Tal van ambachten en beroepen zijn uit het straatbeeld verdwenen. Op de dvd "Zo ging dat toen! Oude Ambachten" passeren talloze ambachten en beroepen nog eens de revue. U ziet (bijna) verdwenen beroepen als mijnwerkers, turfstekers en siersmeden, maar ook beroepen als: de scharensliiep, de mosselman, de waterstoker.

Aan de hand van ruim een uur uniek archiefmateriaal afkomstig uit de collectie van het Polygoonjournaal wordt u meegenomen naar steden, dorpen, het platteland en natuurlijk naar het water.

Zo ging dat toen! Oude Ambachten is een dvd die bij iedereen warme herinneringen oproept!

De dvd-serie **Zo ging dat toen!** voert de kijker aan de hand van historische beelden terug naar het Nederland van de vorige eeuw. Onderwerpen uit het dagelijks leven staan in deze serie centraal.

De gebruikte films komen uit de archieven van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. Dit archief bevat een schat aan materiaal over het dagelijkse doen en laten van de Nederlanders van vroeger.

Extra informatie:

DVD

Verschenen: oktober 2007

Gewicht: 111 gram

Formaat: 191 x 136 x 15 mm

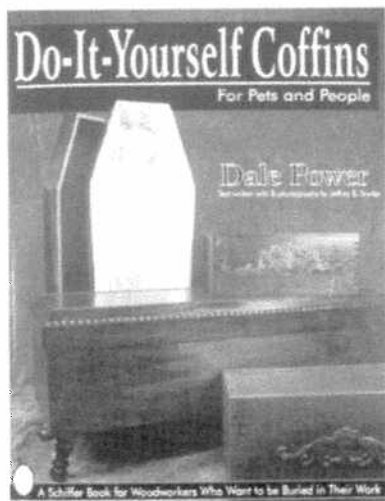
A.W. Bruna Nieuwe Media

ISBN: 9022958124

€ 14,99

Begraven worden in je eigen werk

Dat is de ondertitel van het boek over doe-het-zelf grafkisten voor huisdieren en mensen. De foto op de kaft zet meteen de toon, hier wordt niet om de zaken heen gedraaid. Dale Power is al jaren in deze specialisatie

van de timmerman geïnteresseerd, ook al begrijpt hij best, dat niet iedereen zich comfortabel voelt bij dit onderwerp. Dale schrijft in Amerika veel boeken over houtbewerking, die bij Schiffer Publishing Ltd uitkomen.

In dit boek komt hij met zes concrete projecten op de proppen, die qua stijl mij niet zo aanspreken. Rechttoe-rechtaan met een klein versierinkje. Daarnaast is het voor de Nederlandse lezer een handicap, dat er bij deze projecten Engelse maten worden gehanteerd. Dale speelt wel goed in op de wensen van de lezers, die vinden dat er bij iedere kist met de verschillen in lengte en breedte rekening gehouden moet worden.

De basistekeningen zijn duidelijk maar al snel blijkt Dave te beschikken over een flink machinepark, waarmee onder een hoek zagen en kaarsrechte gleuven-op-maat in hout maken geen enkel probleem is. De gemiddelde thuishobbyist moet het met veel minder geavanceerde machines stellen. De kleurenfoto's werken prettig en maken duidelijk dat je met dit stappenplan tot een mooi eindresultaat kunt komen. De kant-en-klare versieringen, die Dave op de kisten plakt, zijn gedateerd, maar smaken verschillen. Ik vind het geschikt als basisboek, maar meer zit er niet in. Overigens vult de schrijver hier wel een gat in de markt, want over dit onderwerp is nauwelijks iets te vinden.

Zowel in Nederland als België worden strikte voorwaarden aan grafkisten gesteld, die voor crematie anders zijn dan voor begraven. Voor U met dit klassieke timmermanskarwei begint, loont het zeker de moeite om bij Uw lokale overheid en het Internet de nodige opheldering over hun eisen te verzamelen.

PL

Softcover

215 x 280mm, 64pagina's

Gepubliceerd door Schiffer Publications Ltd, PA USA

\$29.90

ISBN 0-7643-0337-6

Art Deco beelden van Bali (1930-1970)

van souvenir tot kunstobject

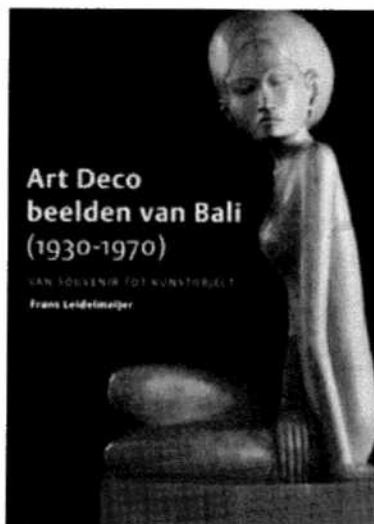
Frans Leidelmeijer

De schilders Walter Spies en Rudolf Bonnet richtten in 1936 met de edelman Cokorde Gde Agung Sukawati en de legendarische Balinese kunstenaar en architect I Gusti Nyoman Lempad de vereniging Pita Maha (grote levenskracht) op. Het doel van deze vereniging was de kwaliteit van de schilder- en beeldhouwkunst op Bali door het opkomend toerisme te waarborgen. De sierlijke en gestileerde vormgeving, kenmerkend voor de art deco, is verwerkt in Balinese onderwerpen, waardoor een bijzondere verwevenheid van vorm en inhoud ontstaat. Dit kwam in diverse onderwerpen tot uiting, zoals de liefde, de jonge vrouw, de jonge man, de dans, priesters en dieren. Halverwege de jaren vijftig werd naast de productie van sierlijke, langgerekte beelden – in 1930 geïntroduceerd door I Tegelan – een nieuwe trend gezet door de nu beroemde beeldhouwer Ida Bagus Nyana door de vervaardiging van gedrongen beelden van dikke vrouwen. Nog niet eerder is een publicatie verschenen over de invloed die een moderne westerse stijl als art deco tussen 1930 en 1960 op de Balinese beeldhouwkunst heeft gehad. Dit boek bevat vele schitterende afbeeldingen vol verstilde schoonheid en mystiek, maar die ook aards en humoristisch zijn. Subliem en gevoelig werden ze door de fotografen Erik en Petra Hesmerg vastgelegd.

Prijs: € 17,95

Paperback, 96 pagina's.

ISBN 90 400 8186

Dee-Ann Le Blanc en Armand Philips

Zeilen tussen land en zee

Zeilloodsboten op de Vlaamse banken en de Westerschelde

Het zijn de loodsen die met hun behendige boten schepen van waar ook ter wereld veilig langs de Vlaamse en Nederlandse zandbanken loodsen. De zone van de Vlaamse banken loopt van Duinkerken tot Vlissingen, en bevat de Westerschelde en Antwerpen. Deze zone kent druk maritiem verkeer en is moeilijk toegankelijk zonder ervaren loods.

Dit boek behandelt het gouden tijdperk van dit bijzondere beroep: de periode tot 1914 waarin het loodsen nog met zeilboten gebeurde. De loodsen waren onverschrokken en doorwinterde zeelui die enkel gebruik maakten van de beste vaartuigen uit hun tijd. Doorheen de maritieme geschiedenis van Europa hebben de loodsen steeds een vitale rol vervuld en dat doen ze nu nog altijd. Rijk geïllustreerd en gedocumenteerd met historische documenten.

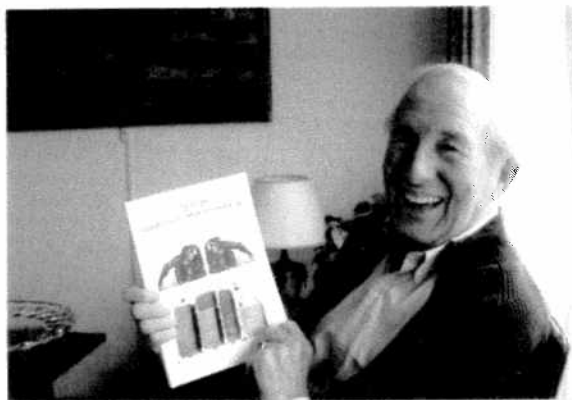
Auteur: J. Leblanc ISBN-13: 9789020956863 Uitgeverij Terra - Lannoo Gebonden € 45,00

B.B.B

BEESTACHTIGE BOUWKUNDIGE BENAMINGEN

Vernieuwd, verbeterd en uitgebreid

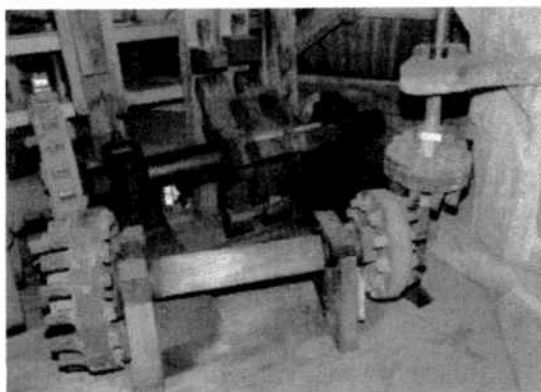
De auteur, trots met de nieuwe uitgave van BBB

U leest het goed, B.B.B. is in een 2e druk verschenen. Het bekende boek is vernieuwd dus een nieuwe omslag, verbeterd, dat wil zeggen dat er nog wat schoonheidsfoutjes uitgehaald zijn en uitgebreid met een compleet nieuw hoofdstuk over de molenbouw in al haar facetten. De Hollandse molenbouw staat van oudsher bol van

“beestachtige” benamingen. Samen met zijn schoondochter Pia als verdienstelijk amateur fotografe en de hulp van Jaap Kamphuis, Ranko Veuger, André Koopal en Bob Poppen is Piet Herpertz erin geslaagd om de uitgebreide kretologie van de Nederlandse molenbouw op een goede wijze in beeld te brengen.

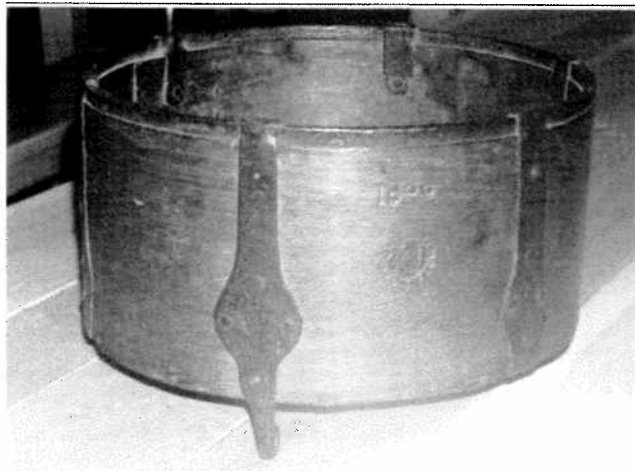
Molen met "visgraatverband"

Een "varkenswiel" en "spinbol" in werking

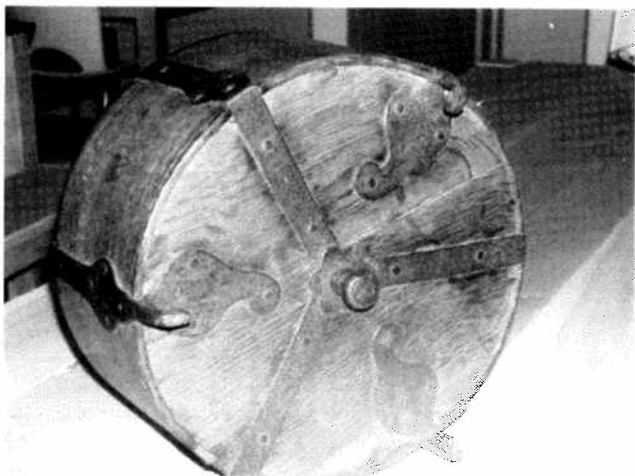
De 2de druk van "Beestachtige Bouwkundige Benamingen" telt 188 pagina's en heeft een stevige kaft. Het kost € 25,00 incl. BTW en verzendkosten en is te bestellen via: pa.herpertz@worldonline.nl of 071-5894914

WAT IS DAT ?

Wat is dit?

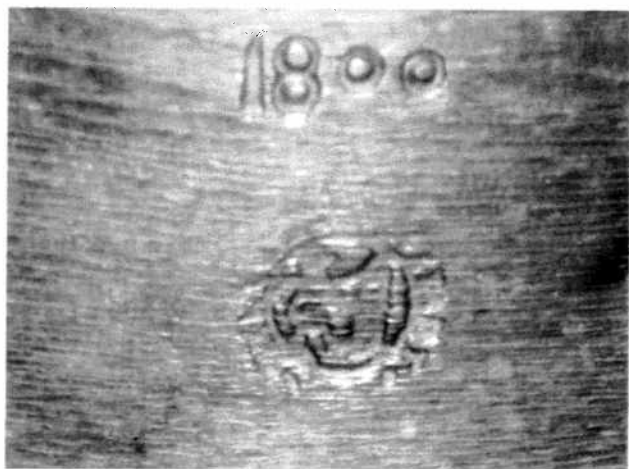
Van een graanhandelaar kreeg de molenaar van Penninga's Molen te Joure deze "bak". Prachtig gemaakt zoals u ziet met smeedwerk: onder andere een ijzeren bovenrand.

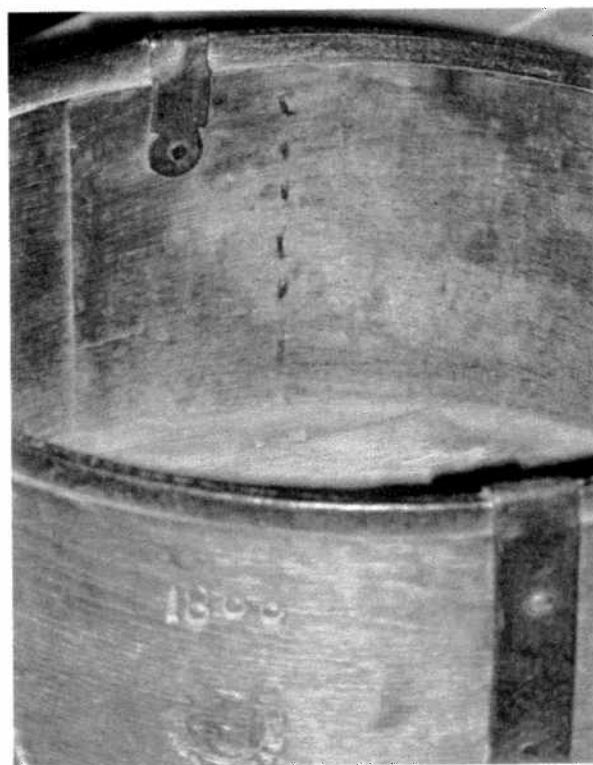
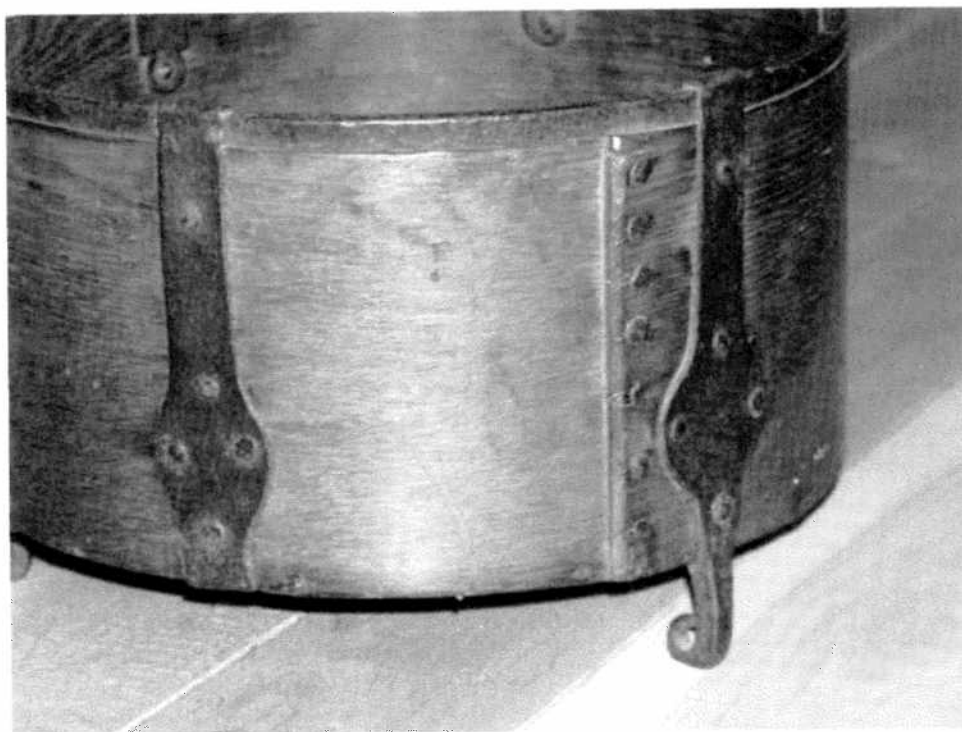

De opstaande rand bestaat uit één dunne plank, die met "genaaide" nagels is gesloten (de punten teruggeslagen).

Het zou naar verluidt een "schepel" zijn om graan af te meten met behulp van een strijkstok. Daar is twijfel over omdat de bovenrand door het ijzerwerk op de zijwand (met de pootjes) eroverheen gebogen is, wat afstrijken lastig maakt.

De afmetingen zijn 323 mm diameter en 155 mm diep aan de binnenzijde; de inhoud is dus 15,72 liter.

De materialen zijn
smeedijzer en kwartiers
gezaagd eikenhout van
6 mm dik.

Reacties graag naar:
J. Coppens
it Noard 23
8512AB Broek
(0513) 41 32 42

Geen kruishout maar

Beste A&Gers,

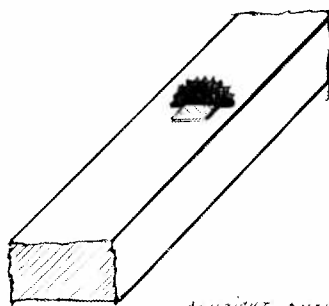
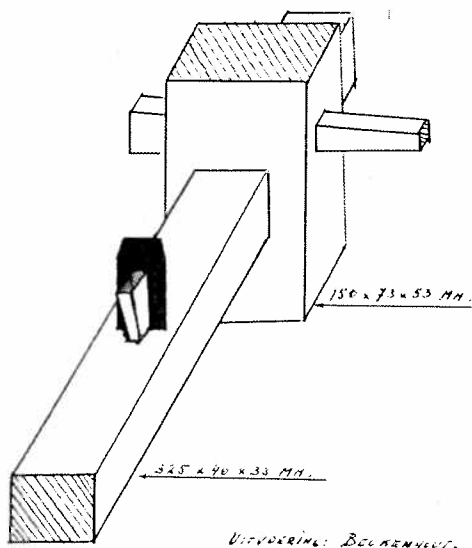
Onlangs kreeg ik van bekenden van ons, die kleiner gingen wonen, wat historisch gereedschap aangeboden.

Hierbij zaten enkele interessante stukken, onder andere een soort

"Reuzenkruishout"

De maten van dit "Kruishout" zijn zeer fors, nooit zoiets gezien.

Geen kruishout bestemd voor af-

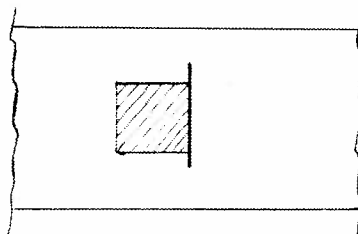
DEPTE ZAGBLAD BIJTELBAAR.

schrijfwerk maar voorzien van een zaagblad. Dit zaagblad is in diepte in te stellen.

De methode om dit stuk gereedschap te gebruiken is me wel duidelijk maar waarvoor en wat voor werkstukken werden er mee vervaardigd?

Bijgaand treft u een aantal eenvoudige schetsen aan die ik heb gemaakt om een en ander duidelijk te maken.

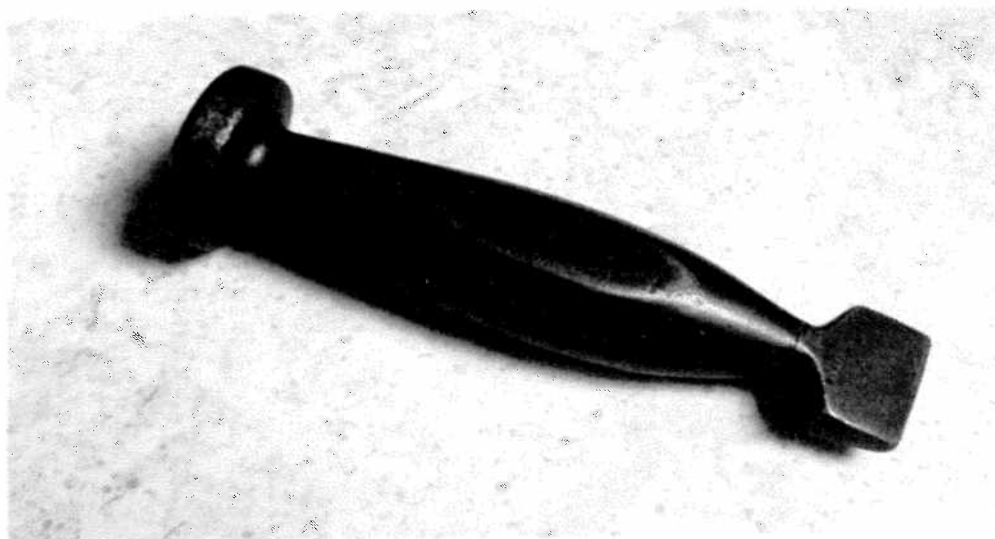
Bij de eerstvolgende gelegenheid zal ik het stuk gereedschap meenemen voor de Wat-is-Dat tafel?

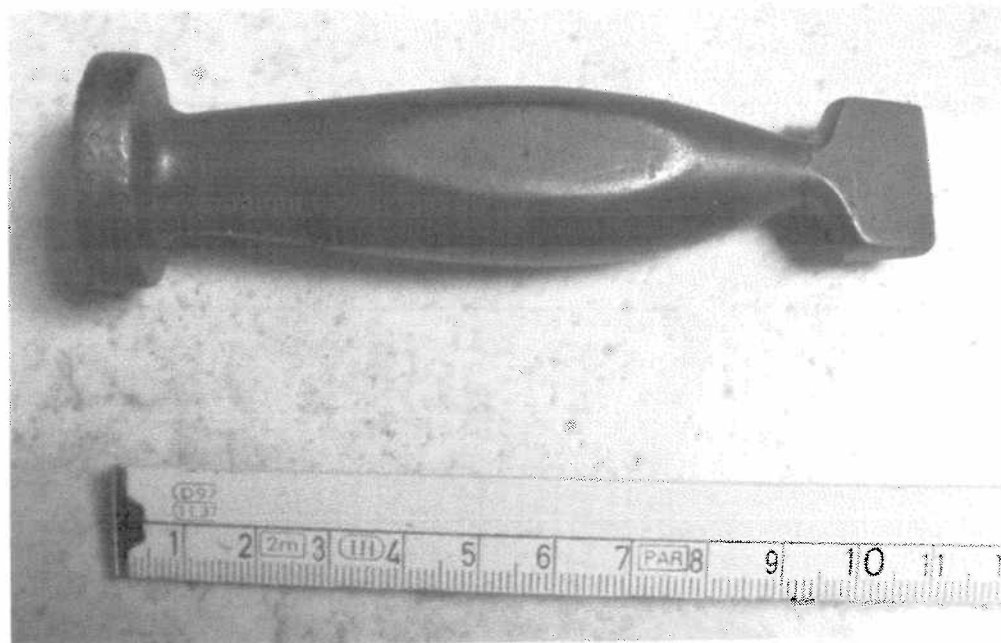
DWARSDOORSNEDEN VAN HET ZAGBLAD EN DE WIG

Jan Verhoeven

Wie weet het?

Ad Buurman uit Veldhoven heeft een ijzeren drijver, waarvan bijgaand twee foto's. Op de onderste foto is de maat in cm nauwkeurig af te lezen. Natuurlijk dacht ik het eerst aan een kuiperdrijver: daarmee worden de ijzeren hoepels aangeslagen rond het vat. Maar dan zou je een gleuf in de lengte van de smalle voet van de drijver verwachten en die is afwezig. Vraag: waar hebben we hier mee te maken?

Gaarne reacties naar: Ad Buurman, Johan Frisostraat 14, 5502 VH VELDHOVEN
tel. (040) 254 18 31

VRAAG EN AANBOD

Deze gratis advertentierubriek is bestemd voor niet-commerciële advertenties van en voor leden van de vereniging Ambacht & Gereedschap. Bestuur en redactie zijn niet aansprakelijk voor de inhoud van de advertenties. Inzendingen voor deze rubriek sturen naar het redactieadres: Rousseaustraat 23, 2037 EC HAARLEM, E-mail piet.hageman@hccnet.nl

Bij Ambacht & Gereedschap zijn ook leuke boeken verkrijgbaar

Deze keer aandacht voor de volgende uitgave:

Het bekende boek "Tech-Term" dat alle leden van A & G in 2006 als attentie bij het 15-jarig jubileum ontvingen.

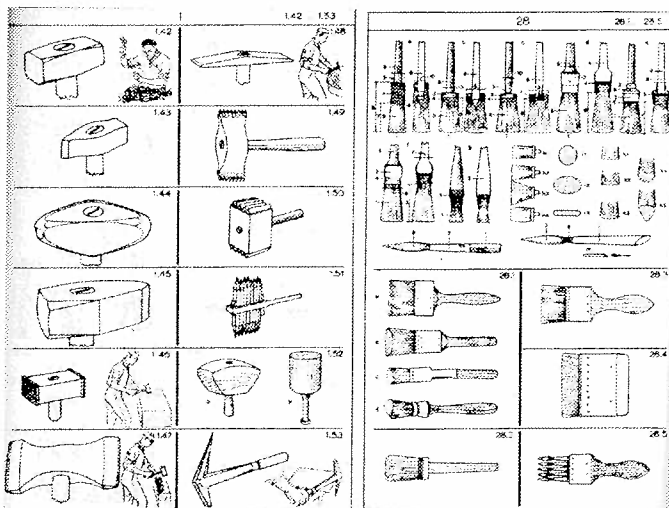
Een Aanschouwelijk Technisch Woordenboek en een must voor elke gereedschapverzamelaar en een leuk geschenk voor geïnteresseerden.

De auteur is ir. B.D. Swanenburg.

Het boek bevat ca. 1250 tekeningen van handgereedschappen en hun benamingen. Met een voorwoord van voorzitter Hans Rode en van Rob Swanenburg, de zoon van de schrijver. Het boek is een uitstekende vraagbaak voor het determineren van oudere handgereedschappen bij uiteenlopende beroepen. Zie onder een paar voorbeelden.

Oorspronkelijke uitgave: Elsevier 1958.

Reprint door Ambacht & Gereedschap, Bavel 2006.

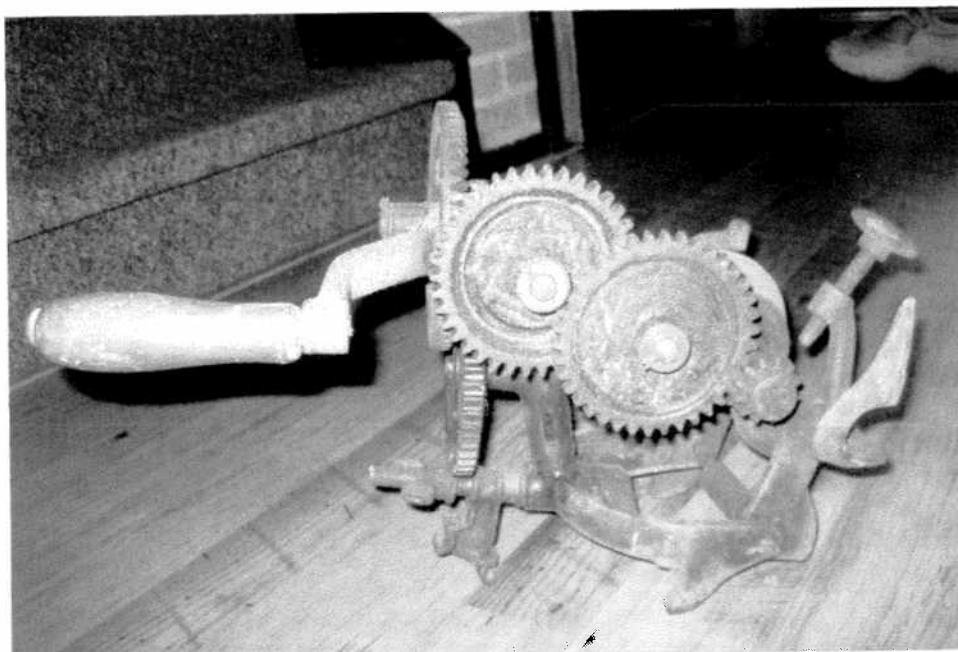
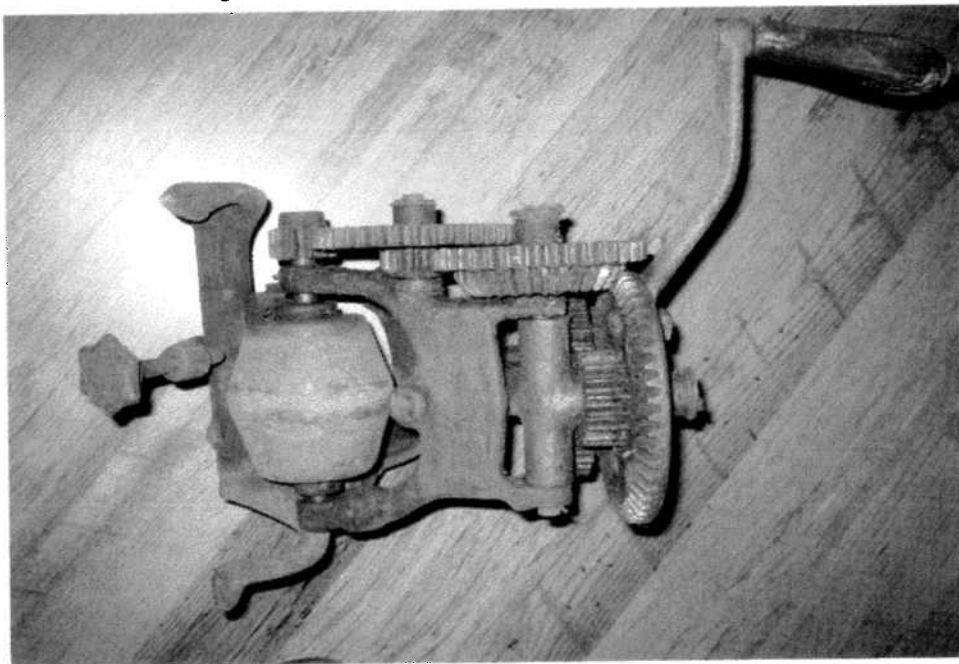
De ledenprijs is € 8,00 en voor niet-leden € 12,00, exclusief verzendkosten.

Verkrijgbaar bij Jacob Cazemier. tel. (0578) 57 41 47.
e-mail: jacobcazemier@wanadoo.nl

Gezocht een slijpparaat voor een paardenmaaimachine

Wij zoeken een slijpparaat voor messen van een paardenmaaimachine. Bijgaand een paar foto's van zo'n apparaat.

Hendrik Hoven,
Rembrandt van Rijnstraat 38
9718 PN Groningen

Oproep. Hoe gaat dat?

DE WIJNROEI- EN PEILKUNDE

De heer M.B. Jung, erkend wijnroeier en landmeter, woont te Groede. Nog nooit van gehoord maar het blijkt niet ver van de havenplaats Breskens te liggen, waar veel schepen met vaten aan boord passeren. Daar werkt hij te midden van ambtenaren van de in- en uitgaande rechten en accijnzen, die regelmatig een vat moeten peilen, maar daar geen peil op weten te trekken. Deze mannen van de Douane klagen bij hem steen en been, vooral omdat Jung zijn hand niet omdraait voor een degelijk stukje wijnroeien. Op de deciliter nauwkeurig bepaalt hij de inhoud van een nieuw vat en van een aangebroken wijnvat weet hij nauwkeurig te bepalen hoeveel drank er nog in zit en wat intussen via de kraan uit de ton verdwenen is. Jung schiet zijn collega's te hulp en zet in de avonduren een mooi boek in elkaar, dat tot ieders opluchting in 1842 bij de drukker du Mortier en Zoon in Leiden verschijnt. Hiermee lijkt het probleem opgelost.

Misschien is dat het geval geweest bij de kopers van het boek De wijnroeier- en peilkunde, nadat ze de 164 bladzijden hadden doorgeworsteld, maar ik kan er geen touw aan vast knopen, ondanks een oude exacte opleiding aan de Hogere Burger School. Worteltrekken en logaritme komen in het boek om de hoek kijken.

In het kuipersboek "Eer het vat in duigen valt" van de gebroeders Alfons en Erik Waelput worden 15 bladzijden aan deze materie gewijd, maar wie kan hier nu eens een duidelijk verhaal over vertellen, dat zelfs bij niet-wiskundig getalenteerden in de smaak valt.

Zo zou je het verhaal langzaam kunnen opbouwen met het te hebben over de inhoud van een cilinder, daarna een conisch vat, dat van beneden naar boven smaller wordt. Om uiteindelijk te eindigen met de ton.

Wie gaat de uitdaging aan? Natuurlijk kan hij rekenen op mijn exemplaar van Jung.

Te leen, want ik ben er aan gehecht omdat het zijn geheimen aan mij niet prijs wil geven.

PL

Reacties naar redactie
Nieuwsbrief.

